

Rapport efter kvalitetsgranskning

Utbildning: Lokförare Göteborg
Utbildningsanordnare: TCC Sverige AB
Studieort: Göteborg

Bakgrund

Myndigheten för yrkeshögskolan har genomfört en fördjupad kvalitetsgranskning av utbildningen Lokförare Göteborg.

Kvalitetsgranskningens främsta syfte är att bidra till utveckling och hög kvalitet genom att hitta områden där utbildningsanordnaren kan förbättra utbildningen. Granskningen syftar också till att lyfta fram goda exempel som bidrar till utbildningens kvalitet.

De bedömningskriterier som vi utgår från när vi gör granskningen finns beskrivna i dokumentet "Kvalitetskriterier för yrkeshögskolan". Kvalitetskriterierna för yrkeshögskoleutbildningar utgår från de syften och mål som återfinns i regelverket, i förarbeten och i andra villkor som gäller för utbildningsformen. Kvalitetskriterierna beskriver "idealtillståndet" i de delar av utbildningsprocessen som styrs av regelverket. Utbildningsanordnaren har fått ta del av kvalitetskriterierna inför kvalitetsgranskningen.

I arbetet med kvalitetsgranskningen har vi använt följande underlag:

- dokument i Myndigheten för yrkeshögskolans diarium och andra databaser
- material som utbildningsanordnaren har sänt in
- svar från en enkät till de studerande
- svar från en enkät till LIA-handledare
- underlag från utredarnas intervjuer med olika parter i utbildningen.

Bedömning av utbildningens kvalitet

Här följer myndighetens bedömning av hur väl den uppfyller vart och ett av de tolv kvalitetskriterier som granskningen utgår från. I de fall myndigheten identifierat förbättringsområden eller goda exempel anges de för respektive kvalitetskriterium. För de förbättringsområden som vi bedömer är avgörande för att utbildningen ska uppfylla kvalitetskriteriet i hög grad använder vi begreppet **behöver**. För övriga förbättringsområden använder vi begreppet **bör**.

Ledningsgruppens sammansättning

Kriterium: Ledningsgruppens ledamöter har god kunskap om de kompetensbehov som finns inom yrkesområdet	Det finns brister	Behöver utvecklas	Uppfyller i hög grad
--	-------------------	-------------------	-----------------------------

Ledamöterna i ledningsgruppen företräder på ett bra sätt det arbetsliv som berörs av utbildningen. Flera olika tåg företag finns representerade och ledamöterna har olika funktioner i sina respektive företag. Företagen är kopplade både till persontåg och godståg. Det finns således en bred kunskap om yrkesområdet, både på regional och nationell nivå. Ledamöterna bidrar till ledningsgruppsarbetet, både som anställande av kompetensen och med erfarenhet av de yrkesroller utbildningen leder till.

Arbetslivsanknytning

Kriterium: Ledningsgruppen säkerställer stark arbetslivsanknytning i utbildningens alla delar	Det finns brister	Behöver utvecklas	Uppfyller i hög grad
---	-------------------	-------------------	-----------------------------

Flera av ledningsgruppens ledamöter har varit engagerade i utbildningen under lång tid och bevakar att utbildningen ger den kompetens som branschen efterfrågar. Utbildningen följer en nationell utbildningsplan som är framtagen av Almega tåg företagen och används av alla lokförarutbildningar inom Yrkeshögskolan. Förändringsarbete kopplat till utbildningsplanen är därför begränsat i ledningsgruppen. Flera av ledamöterna representerar dock företag som, genom Almega tåg företagen, jobbar med den nationella utbildningsplanen och förändringar som är på gång.

Ledningsgruppen bidrar till arbetslivsanknytningen genom att bland annat erbjuda LIA-platser och enstaka studiebesök. Vidare ordnar utbildningsanordnaren tillsammans med ledningsgruppen årligen en företagsfrukost för de studerande. Trots detta är de studerandes kännedom om ledningsgruppen och dess roll i utbildningen varierande. Studerande önskar fler studiebesök för att bredda kontaktnätet och få större insyn i de arbetsplatser som kan bli aktuella som lokförare.

Ledningsgruppens arbete

Kriterium: Ledningsgruppen arbetar effektivt och tar ansvar för utbildningens utveckling	Det finns brister	Behöver utvecklas	Uppfyller i hög grad
--	-------------------	-------------------	-----------------------------

Ledningsgruppens arbete har tydliga förutsättningar i en arbetsordning som beskriver ledningsgruppens ansvar och befogenheter på ett föredömligt sätt, flertalet ledamöter har dessutom god närvaro vid mötena och är engagerade i utbildningen. Studeranderepresentanterna bidrar på lika villkor som övriga ledamöter till ledningsgruppens arbete.

Utbildningsanordnaren presenterar relevanta underlag för ledningsgruppen såsom exempelvis kursutvärderingar, avhopp samt hur många som når examen. Diskussion och analys kopplat till genomströmningen som helhet samt övriga resultat är dock tunn.

Ledningsgruppens roll i kvalitetsarbetet

Kriterium: Ledningsgruppen ser till att systematiskt kvalitetsarbete bedrivs	Det finns brister	Behöver utvecklas	Uppfyller i hög grad
--	-------------------	-------------------	-----------------------------

Ledningsgruppens ledamöter är insatta i hur utbildningens systematiska kvalitetsarbete bedrivs. Roller och ansvarsfördelning mellan ledningsgruppen och utbildningsanordnaren är tydligt beskrivna i arbetsordningen. Utbildningen har fina resultat kopplat till genomströmning, resultat och effekt och utbildningsanordnare och ledningsgrupp följer till viss del upp dem. Ledningsgruppens kvalitetsarbete kan dock utvecklas då det inte tydligt framgår i vilken utsträckning ledningsgruppen tar ansvar och påverkar kvalitetsarbetet eller hur det genomförs och leder till åtgärder, se förbättringsområde under rubriken Kvalitetsarbete.

Organisation och resurser

Kriterium: Utbildningens organisation och resurser ger de studerande förutsättningar att nå utbildningens mål	Det finns brister	Behöver utvecklas	Uppfyller i hög grad
---	-------------------	-------------------	-----------------------------

Det finns en väl fungerande daglig ledning i utbildning. Information och kommunikation i utbildningen fungerar över lag väl och det är tydligt för berörda vart man vänder sig med olika frågor. Utbildningsledaren är en väl fungerande länk mellan studerande och undervisande personal och upplevs tillgänglig för alla parter. Utbildningen har en hög andel lärarledda timmar och de studerande ges goda förutsättningar att nå utbildningens mål. Undervisande personal ges goda förutsättningar att genomföra sitt uppdrag.

Studiemiljö, lärplattform och övrig utrustning och programvara är anpassade för utbildningens innehåll och upplägg. Studerande kan få extra färdighetsträning genom en lokförarsimulator som finns i lokalerna. Däremot har simulatoren inte fungerat under perioder det senaste året och utbildningsanordnaren arbetar för att detta inte ska upprepas.

Goda exempel

- Utbildningsanordnaren bjuder in till digitalt upprop två veckor innan utbildningsstart för att delge antagna relevant information om utbildningen inför utbildningsstart. Att utbildningen innebär heltidsstudier och kommer vara svår att kombinera med arbete är en viktig del som lyfts fram. I studerandeintervjun bekräftar flera studerande att det digitala uppropet fick dem att tänka om gällande att kombinera studierna med arbete. Tydlig kommunikation i anslutning till utbildningsstart bidrar dels till att fylla platserna, dels till få avbrott, vilket möjliggör en hög genomströmning och att utbildningen kompetensförsörjer arbetslivet i hög utsträckning.

Pedagogisk planering och genomförande

Kriterium: Utbildningens pedagogik ger de studerande förutsättningar att nå utbildningens mål	Det finns brister	Behöver utvecklas	Uppfyller i hög grad
---	-------------------	-------------------	-----------------------------

Utbildningens pedagogiska upplägg ger de studerande goda förutsättningar att nå utbildningens mål. Kurserna bildar en pedagogisk helhet och genomförs i en ordningsföljd som främjar de studerandes utveckling. Utbildningen präglas av en blandning av teori och färdighetsträning men möjlighet till reflektion och repetition är låg. Studietempot är högt och utbildningen upplevs som mycket intensiv av studerande, undervisande personal och utbildningsanordnare. Ny utbildningsplan är beslutad av Almega tåg företagen och kommer börja tillämpas på kommande utbildningar med förhoppning om något mindre intensivt upplägg.

Undervisningen sker på plats i utbildningsanordnarens lokaler fyra dagar/vecka och de studerande har mycket hög närvaro och fin sammanhållning, detta skapar goda förutsättningar för interaktion mellan parterna. Kursplanerna fungerar över lag bra men upplevs emellanåt som otydliga av undervisande personal. Betygskriterier och former för kunskapskontroll bör förtydligas i vissa kurser.

Förbättringsområde

- För att skapa bättre förutsättningar för bedömning av de studerandes prestationer bör anordnaren i samverkan med berörda parter se över kursplanernas utformning och förtydliga betygskriterier och former för kunskapskontroll.

Undervisande personal

Kriterium: De personer som anlitas i utbildningen för undervisning eller handledning har rätt kompetens	Det finns brister	Behöver utvecklas	Uppfyller i hög grad
---	-------------------	-------------------	-----------------------------

Utbildningsanordnaren har väl fungerande rutiner och krav för att anlita och introducera undervisande personal. Undervisande personal behöver vara utbildade lokförare och, av Transportstyrelsen, godkända som instruktörer. De två huvudlärarna har dessutom lärarbehörighet och de studerande är mycket nöjda med deras ämneskunskaper och förmåga att förmedla kunskaperna på ett strukturerat och pedagogiskt sätt.

Utbildningsanordnaren ser till att undervisande personal vid behov får stöd i det pedagogiska genomförandet, dessutom finns möjlighet till kompetensutveckling.

Samverkan med LIA-platserna

Kriterium: Utbildningsanordnaren har god samverkan med LIA-arbetsplatserna	Det finns brister	Behöver utvecklas	Uppfyller i hög grad
--	-------------------	--------------------------	----------------------

Utbildningsanordnaren har en god samverkan med arbetslivet och ett etablerat nätverk med tillgång till relevanta och kvalificerade LIA-platser. Branschen har krav på central LIA-fördelning varför anordnaren tilldelar alla studerande LIA-platser. Studerande upplever att de får gott stöd i LIA-processen och alla studerande erbjuds en LIA-plats, men inte alltid fullt antal veckor. Detta påverkar inte studerandes möjlighet att nå målen i kursplanen enligt utbildningsanordnaren men mängdträningen minskas vilket sedan påverkar längden på introduktionen när de studerande kommer i anställning.

Utbildningsanordnaren har fungerande rutiner och processer för kommunikation före och efter LIA men bör utveckla uppföljningen av LIA under pågående kurs.

Förbättringsområde

- För att säkerställa att samtliga studerande erbjuds relevanta och kvalificerade LIA-platser där de dels får utöva yrkesrollen, dels får mängdträning behöver utbildningsanordnaren och ledningsgruppen utveckla LIA-nätverket så att alla studerande erbjuds fullt antal LIA-veckor.

LIA:s funktion i utbildningen

Kriterium: LIA är en väl fungerande del av utbildningen	Det finns brister	Behöver utvecklas	Uppfyller i hög grad
---	-------------------	-------------------	-----------------------------

LIA-kurserna är väl integrerade i utbildningen och utvecklar den kunskap och kompetens som de studerande tillgodogör sig under de skolförlagda kurserna. Kursmålen för LIA stämmer väl överens med utbildningens mål och påvisar progression mellan kurserna.

Utbildningsanordnaren jobbar aktivt och föredömligt med att tillse att LIA-perioder inte krockar med andra lokförarutbildningar genom ett samarbete med alla sju lokförarutbildningar i landet. Branschen tilldelar alla LIA-platser och följer tydliga krav och rutiner på vad en LIA-plats ska erbjuda för arbetsuppgifter.

LIA-handledning

Kriterium: De personer som anlitas som LIA-handledare har rätt kompetens	Det finns brister	Behöver utvecklas	Uppfyller i hög grad
--	-------------------	-------------------	-----------------------------

Branschen har tydliga kompetenskrav för att säkerställa LIA-handledarnas kompetens, bland annat krävs tre års arbetslivserfarenhet som lokförare samt en veckas instruktörsutbildning. Utbildningsanordnaren har flertalet frågor i kursutvärderingen gällande handledningen men bör utveckla uppföljningen under pågående LIA-kurs.

Bedömning av de studerandes prestationer görs av LIA-handledaren i en bedömningshandbok som utgår från målen i kursplanen. Bedömningshandboken används av de flesta lokförarutbildningar i landet. Från och med nästa LIA-period har utbildningsanordnaren utvecklat bedömningshandboken så att den blivit digital, bland annat med syfte att stärka anordnarens insyn i den studerandes prestationer under LIA-kursen.

Förbättringsområde

- För att följa upp de studerandes studie-/arbetssituation under LIA samt säkerställa handledningens kvalitet bör utbildningsanordnaren systematiskt följa upp de studerande under LIA.

Kvalitetsarbete

Kriterium: Det finns ett väl fungerande system för kvalitetsarbete	Det finns brister	Behöver utvecklas	Uppfyller i hög grad
--	-------------------	--------------------------	----------------------

Utbildningsanordnaren har ett kvalitetsarbete som fungerar väl i flera avseenden, men det behöver systematiseras ytterligare och i större utsträckning omfatta även de arbetsplatsförlagda delarna av utbildningen. Kursenkäter genomförs med god svarsfrekvens och återkopplas till samtliga berörda på ett systematiskt sätt. Utbildningsanordnaren behöver dock utveckla och systematisera formerna för analys och uppföljning tillsammans med ledningsgruppen så att det blir tydligt för berörda parter vilka mål som ska uppnås med kvalitetsarbetet och var åtgärder vid behov behöver sättas in. Det är i dagsläget inte tydligt att kvalitetsarbetet leder till långsiktig utveckling och förbättring av utbildningen. Kvalitetsbeskrivningen är kortfattad och omfattar inte alla delar i utbildningen och ledningsgruppens arbetsordning följs inte i alla delar kopplade till kvalitetsarbetet. Kvalitetsarbetet omfattar delvis resultatuppföljning, men utgör inte ett underlag för diskussion och analys av utbildningens resultat och effekt.

Förbättringsområde

- För att stärka det systematiska kvalitetsarbetet och skapa bättre förutsättningar för ledningsgruppens del i kvalitetsarbetet behöver utbildningsanordnaren utveckla och systematisera formerna för analys och uppföljning. Det behöver tydligt framgå vilka mål som ska uppnås och resultat från genomströmning och kursutvärderingar behöver kontinuerligt följas upp och analyseras och vid behov ligga till grund för åtgärder.

Jämställdhets- och värdegrundsarbete

Kriterium: Utbildningsanordnaren har ett värdegrundsarbete som utgår från mångfald, likabehandling och jämställdhet mellan könen	Det finns brister	Behöver utvecklas	Uppfyller i hög grad
--	-------------------	-------------------	-----------------------------

Utbildningsanordnaren har ett fungerande värdegrundsarbete och ser till att värdegrundsarbetet integreras i utbildningen. Utbildningsanordnaren gör insatser utifrån värdegrunden för att motverka att de studerande utsätts för diskriminering eller kränkande behandling. Studerandegruppen och undervisande personal beskriver ett inkluderande förhållningssätt gentemot samtliga inblandade i utbildningen. Lokföraryrket beskrivs som ett yrke för alla, oavsett kön, etnicitet eller annan bakgrund. Utbildningsanordnaren arbetar till viss del med att främja jämställdhet mellan könen och bidra till att bryta traditioner i fråga om könsbundna utbildnings- och yrkesval och behöver fortsätta detta arbete.

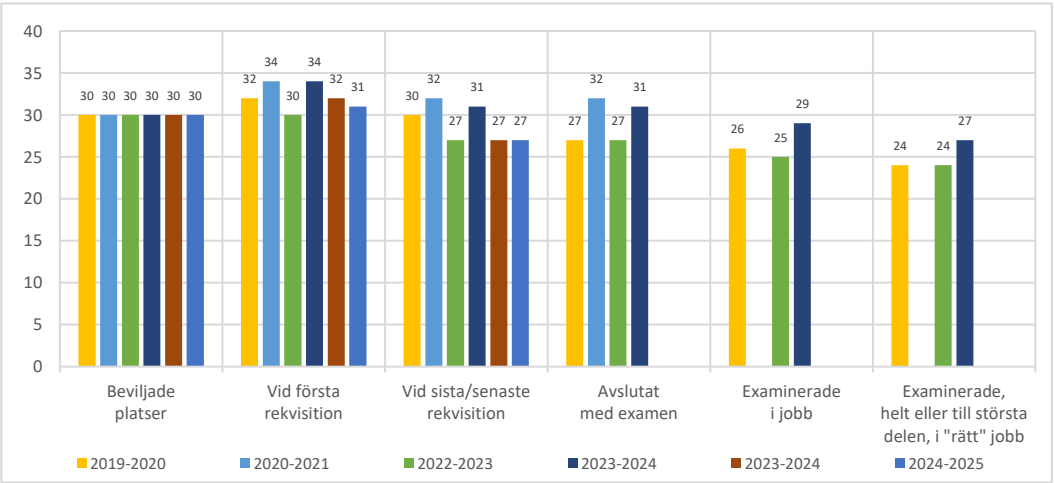
Om utbildningen och kvalitetsgranskningen

Fakta om utbildningen

Antal Yh-poäng	220
Studieform	Bunden
Studietakt	100%
Utbildningen har tidigare genomförts av Stiftelsen yrkeshögskolan Sverige (2 omgångar). Sedan 2022 drivs utbildningen av TCC Sverige AB.	
Utbildningen startade år 2019.	
Utbildningen har 2 utbildningsstarter per år sedan 2023.	
TCC bedriver lokförarutbildning på andra orter med andra utbildningsnummer.	

Utbildningens genomströmning och resultat

Diagrammet nedan visar utbildningens genomströmning och resultat, baserat på uppgifter som anordnaren skickat in till myndigheten.

För omgången 2020 har utbildningsanordnaren (Stiftelsen Yrkeshögskolan Sverige) inte skickat in någon sexmånadersuppföljning till myndigheten.

Kompletterande information om underlag i kvalitetsgranskningen

Utredarna har vid besök den 16 oktober 2024 intervjuat:
(utbildarna intervjuades per distans 17 oktober 2024)

Namn	Organisation	Kategori
Susanna Arvlin	TCC Sverige AB	Utbildningsledare
Jenny Svanberg	TCC Sverige AB	Anordnare
Martin Axelsson	TCC Sverige AB	Anordnare
Christine Lind	Green Cargo	Arbetsliv
Björn Nettekvik	Hector Rail	Arbetsliv

Philip Knezovic	TX Logistik	Arbetsliv
Kent Fritzö	SJ Götalandståg	Arbetsliv
Carl Michael Arnér	TCC Sverige AB	Utbildare
Joar Skorpen	TCC Sverige AB	Utbildare
Vid granskningen intervjuades studerande som startade den granskade utbildningen i april 2024. 25 studerande deltog, däribland studeranderepresentanten i ledningsgruppen.		
16 studerande (ca 59 %) som startade utbildningen oktober 2023 och 21 studerande (ca 78 %) som startade utbildningen april 2024 har besvarat MYH:s enkät.		
I samband med granskningen har 8 LIA-handledare besvarat myndighetens enkät.		